

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
W
ZESPOLE SZKOLNO – PRZEDSZKOLNYM
W DOBIESZOWICACH**

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowywany jest jako dokument wieloletni, obejmujący cały cykl kształcenia ucznia w szkole podstawowej. Jednocześnie jego realizacja uszczegóławiana jest corocznie poprzez opracowanie programu realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny, uwzględniającego aktualne potrzeby uczniów oraz zmieniające się uwarunkowania rynku pracy i systemu edukacji.

I. WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) stanowi integralny element działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły i jest ukierunkowany na systemowe, celowe i długofalowe wspieranie uczniów w procesie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.

System obejmuje skoordynowane działania wszystkich podmiotów funkcjonujących w środowisku szkolnym, a także współpracę ze środowiskiem lokalnym, instytucjami rynku pracy oraz rodzicami uczniów.

WSDZ odpowiada na wyzwania współczesnego rynku pracy, w tym dynamiczne zmiany technologiczne, rozwój sztucznej inteligencji, globalizację oraz potrzebę uczenia się przez całe życie.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowywany jest jako dokument długofalowy, obejmujący cały cykl kształcenia w szkole podstawowej, tj. ośmioletni okres edukacji ucznia. Jego realizacja ma charakter systemowy i etapowy, dostosowany do poziomu rozwojowego uczniów oraz ich potrzeb edukacyjnych i zawodowych.

W **klasach I–VI szkoły** podstawowej działania realizowane są w formie orientacji zawodowej, której celem jest stopniowe wprowadzanie uczniów w świat zawodów, rozwijanie zainteresowań oraz kształtowanie pozytywnej postawy wobec pracy i uczenia się. Natomiast w **klasach VII–VIII** realizowane jest właściwe doradztwo zawodowe, obejmujące pogłębioną diagnozę predyspozycji uczniów, analizę rynku pracy oraz wsparcie w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.

WSDZ stanowi spójny system działań realizowanych przez wszystkich nauczycieli i specjalistów szkoły, a jego założenia są uszczegóławiane corocznie w programie realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny, uwzględniającym aktualne potrzeby uczniów, rodziców oraz zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego stanowi integralną część dokumentacji szkoły i jest zgodny z zapisami statutu szkoły.

WSDZ jest dokumentem obowiązującym wszystkich nauczycieli i specjalistów, którzy realizują działania z zakresu doradztwa zawodowego.

II. PODSTAWA PRAWNA

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (dalej: WSDZ) opracowano na podstawie obowiązujących aktów prawnych. Kluczową zmianą dla roku szkolnego 2026/2027 jest nowelizacja rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego, która **wchodzi w życie z dniem 1 września 2026 r.** i którą niniejszy dokument w pełni uwzględnia.

1. Akty prawa powszechnie obowiązującego

Lp.	Akt prawny	Data / publikacja	Znaczenie dla doradztwa zawodowego
1.	Ustawa – Prawo oświatowe	z dnia 14 grudnia 2016 r. (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, ze zm. . — poz. 1160 i 1837)	Art. 1 pkt 19 — przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia. Art. 26a — obowiązek prowadzenia WSDZ oraz opracowania rocznego programu realizacji doradztwa. Art. 47, 98, 109 — organizacja i statut szkoły.
2.	Rozporządzenie MEN w sprawie doradztwa zawodowego	z dnia 12 lutego 2019 r. (Dz. U. poz. 325) — akt podstawowy, obowiązujący	Określa treści programowe doradztwa dla poszczególnych etapów, zadania doradcy, formy realizacji, załączniki nr 1–7 z efektami. Stanowi trzon WSDZ.
3.	Rozporządzenie Ministra Edukacji zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego	z dnia 20 stycznia 2026 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 73) — wchodzi w życie 1 września 2026 r. (§ 1 pkt 1 — od 24 stycznia 2026 r.)	Nowelizacja: oparcie działań na danych rynku pracy (prognozy, monitoring karier absolwentów), obowiązek współpracy z pracodawcami i branżowymi centrami umiejętności przy tworzeniu programu, cyfrowe narzędzia doradztwa, wzmocniony udział rodziców, nowe treści (m.in. wpływ sztucznej inteligencji na zawody, Zintegrowany System Kwalifikacji).
4.	Rozporządzenie MEN w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach	z dnia 9 sierpnia 2017 r. (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1798, ze zm.)	Doradztwo zawodowe jako forma pomocy psychologiczno-pedagogicznej; zadania doradcy, pedagoga i psychologa; zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.
5.	Rozporządzenie MEN w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół	z dnia 20 maja 2024 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 781, ze zm.)	Wymiar obowiązkowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego: minimum 10 godzin w klasie VII i 10 godzin w klasie VIII szkoły podstawowej.
6.	Rozporządzenie MEN w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej	z dnia 14 lutego 2017 r. (Dz. U. poz. 356, ze zm.)	Preorientacja i orientacja zawodowa realizowana w ramach zajęć edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz przedmiotów w klasach IV–VIII.
7.	Rozporządzenie MEiN w sprawie wykazu zajęć	z dnia 22 lipca 2022 r. (Dz. U. poz. 1610, ze zm.)	Zakres zajęć i pensum doradcy zawodowego oraz innych nauczycieli

Lp.	Akt prawny	Data / publikacja	Znaczenie dla doradztwa zawodowego
	prowadzonych bezpośrednio z uczniami przez nauczycieli specjalistów		specjalistów.
8.	Ustawa – Karta Nauczyciela	z dnia 26 stycznia 1982 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986, ze zm.) ☞	Od 1 września 2025 r. doradcy zawodowi zaliczeni do grona nauczycieli specjalistów — status, kwalifikacje i zadania.

2. Najważniejsze zapisy dotyczące doradztwa zawodowego

- **Obowiązek WSDZ** — szkoła realizuje doradztwo zawodowe w oparciu o wewnętrzny system doradztwa oraz opracowywany na każdy rok szkolny program realizacji doradztwa zawodowego (art. 26a Prawa oświatowego).
- **Oparcie na danych rynku pracy** — działania doradcze uwzględniają prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego (§ 5 ust. 1 pkt 1a rozporządzenia w brzmieniu z 2026 r.).
- **Współpraca z pracodawcami** — program realizacji doradztwa opracowuje się we współpracy z lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż (§ 4 ust. 3a).
- **Cyfrowe narzędzia doradztwa** — szkoła zapoznaje uczniów i rodziców z platformami edukacyjnymi, ogólnopolskimi bazami zawodów i narzędziami komunikacji (§ 8a).
- **Aktywny udział rodziców** — obowiązkowe uwzględnienie spotkań, warsztatów i wydarzeń wspierających planowanie kariery z udziałem rodziców (§ 4 ust. 2 pkt 1 lit. c).
- **Wizyty zawodoznawcze** — organizowane u pracodawców, w branżowych centrach umiejętności oraz w szkołach i centrach kształcenia zawodowego (§ 3 pkt 7; przepis obowiązuje od 24 stycznia 2026 r.).

III. ZAŁOŻENIA SYSTEMU

WSDZ obejmuje ogół planowych działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do świadomego wyboru dalszej ścieżki kształcenia i zawodu oraz do funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. System określa role i zadania osób odpowiedzialnych za jego organizację i realizację, terminy działań, metody i formy pracy — z uwzględnieniem aktywnego udziału rodziców — oraz oczekiwane efekty.

WSDZ opiera się na następujących założeniach:

- doradztwo zawodowe ma charakter ciągły i systemowy,
- obejmuje wszystkich uczniów na każdym etapie edukacyjnym,
- uwzględnia indywidualne potrzeby i możliwości uczniów,
- integruje działania dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze,
- wykorzystuje aktualne informacje o rynku pracy,
- opiera się na współpracy wszystkich podmiotów szkoły,
- wykorzystuje nowoczesne technologie i narzędzia cyfrowe,
- jest procesem wspierającym, a nie narzucającym wybory ucznia.

IV. CELE WSDZ

Cel główny:

Przygotowanie uczniów do trafeznego, samodzielnego i odpowiedzialnego planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej poprzez rozwijanie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do funkcjonowania na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem realnych prognoz zapotrzebowania na pracowników oraz wpływu nowych technologii na świat zawodów.

Cele szczegółowe:

Uczeń

- Rozpoznaje i nazywa własne zasoby: zainteresowania, uzdolnienia, predyspozycje, mocne strony i wartości.
- Poznaie świat zawodów, w tym zawody przyszłości oraz wpływ automatyzacji i sztucznej inteligencji na rynek pracy.
- Korzysta z rzetelnych, cyfrowych źródeł informacji edukacyjno-zawodowej.
- Zna ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji.
- Planuje własny rozwój i podejmuje decyzje edukacyjno-zawodowe w oparciu o wiedzę o sobie, o zawodach i o rynku pracy.
- Rozumie znaczenie uczenia się przez całe życie oraz mobilności zawodowej.

Rodzice

- Aktywnie uczestniczą w procesie planowania kariery swoich dzieci poprzez spotkania, warsztaty i wydarzenia organizowane przez szkołę.
- Znaą ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych oraz źródła informacji o rynku pracy.

Nauczyciele

- Eksponują w bieżącej pracy związki treści nauczania z treściami doradztwa zawodowego.
- Współpracują z doradcą zawodowym (koordynatorem) w realizacji działań systemowych.

V. STRUKTURA SYSTEMU

WSDZ realizowany jest poprzez współpracę:

- dyrektora szkoły,
- doradcy zawodowego (koordynatora),
- nauczycieli,
- wychowawców,
- specjalistów (pedagog, psycholog),
- rodziców i opiekunów prawnych uczniów,
- instytucji zewnętrznych.

Doradztwo zawodowe w szkole nie jest zadaniem wyłącznie doradcy zawodowego (koordynatora), lecz stanowi wspólne działanie wszystkich nauczycieli i specjalistów.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego realizowane są:

- na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych,
- podczas zajęć z wychowawcą,
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- w działaniach wychowawczo-profilaktycznych,
- podczas zajęć dodatkowych i projektów edukacyjnych.

Każdy nauczyciel, realizując podstawę programową swojego przedmiotu, odnosi się do zagadnień związanych z poznawaniem siebie, światem zawodów oraz rynkiem pracy.

VI. ZADANIA POSZCZEGÓLNYCH PODMIOTÓW

1. Dyrektor szkoły:

- organizuje i nadzoruje realizację WSDZ,
- zapewnia warunki do realizacji działań doradczych,
- wspiera współpracę z instytucjami.

2. Doradca zawodowy (koordynator):

- koordynuje działania WSDZ,
- prowadzi zajęcia i konsultacje,
- diagnozuje potrzeby uczniów,
- współpracuje z nauczycielami i rodzicami,
- analizuje rynek pracy i prognozy zawodów.

3. Nauczyciele i wychowawcy:

- realizują treści doradztwa zawodowego,
- wspierają rozwój uczniów,
- współpracują z doradcą zawodowym (koordynatorem).

4. Pedagog i psycholog:

- wspierają rozpoznawanie predyspozycji, zainteresowań i potrzeb uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- prowadzą działania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej wspierające podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- współpracują z poradnią psychologiczno-pedagogiczną w zakresie diagnozy i wsparcia;
- wspierają doradcę zawodowego (koordynatora) w pracy z uczniem i rodzicem.

5. Rodzice:

- wspierają ucznia w podejmowaniu decyzji,
- uczestniczą w działaniach szkoły,
- współpracują z nauczycielami.

Współpraca z instytucjami zewnętrznymi — założenia organizacyjne

Szkoła współpracuje m.in. z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, publicznymi służbami zatrudnienia, Ochotniczymi Hufcami Pracy, pracodawcami, branżowymi centrami umiejętności oraz szkołami ponadpodstawowymi.

Działania doradcze realizowane są w sposób dostosowany do etapu edukacyjnego ucznia:

- orientacja zawodowa (klasy I–VI) – rozwijanie zainteresowań, poznawanie zawodów, budowanie postawy wobec pracy,
- doradztwo zawodowe (klasy VII–VIII) – diagnoza predyspozycji, analiza rynku pracy, planowanie ścieżki edukacyjnej.

Działania mają charakter ciągły i progresywny, co oznacza stopniowe pogłębianie wiedzy i umiejętności ucznia.

VII. OBSZARY REALIZACJI WSDZ

1. Praca z uczniem:

- zajęcia z doradztwa zawodowego,
- diagnoza predyspozycji,
- planowanie kariery,
- rozwijanie kompetencji cyfrowych.

2. Praca z rodzicami:

- spotkania,
- konsultacje,
- materiały informacyjne.

3. Praca z nauczycielami:

- współpraca,
- wsparcie metodyczne,
- integracja działań.

4. Współpraca z otoczeniem:

- instytucje rynku pracy,
- pracodawcy,
- szkoły ponadpodstawowe.

VIII. TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego zawarte są w czterech obszarach:

1. Poznanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

2. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Wszystkie obszary realizowane będą w klasach I- VIII szkoły podstawowej, na różnym poziomie ogólności.

Oczekiwane osiągnięcia dzieci i uczniów oraz szczegółowe treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego na poszczególnych szczeblach edukacyjnych:

- **Klasy I–III — orientacja zawodowa**

1. Poznanie siebie – uczeń:

- 1.1. opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2. prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3. podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4. podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach
- 1.5. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych

2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:

- 2.1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3. opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4. omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5. opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

- 3.1. uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2. wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3. wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

- 4.1. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

• Klasy IV–VI — orientacja zawodowa

1. Poznawanie własnych zasobów – uczeń:

- 1.1. określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2. wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4. prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - uczeń

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Oczekiwane efekty

Uczeń świadomie opisuje swoje zasoby, orientuje się w grupach zawodów, dostrzega związek nauki szkolnej z przyszłą pracą i planuje kolejne kroki rozwoju.

• Klasy VII–VIII — doradztwo zawodowe

W klasach VII i VIII realizowane są obowiązkowe zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w wymiarze **minimum 10 godzin w każdej klasie** (ramowe plany nauczania). Zajęcia prowadzi szkolny doradca zawodowy lub nauczyciel realizujący zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.

1. Poznanie własnych zasobów – uczeń:

- 1.1. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych
- 1.2. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5. rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7. określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:

- 2.1. wykorzystuje umiejętności cyfrowe do efektywnego przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych w celu pozyskania informacji na temat zawodów;
- 2.2. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, z uwzględnieniem możliwości pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia i przedsiębiorczości;
- 2.3. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy
- 2.4. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5. analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy, w tym przez wolontariat, udział w projektach społecznych lub praktykach absolwenckich;
- 2.6. wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7. dokonuje autoprezentacji;
- 2.8. charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy i agencje zatrudnienia;

- 2.9 charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.10 rozpoznaje wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - uczeń

- 3.1. analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i uczelni pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2. analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4. określa znaczenie uczenia się przez całe życie;
- 3.5. analizuje korzyści i wyzwania związane z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w tym możliwości szybszego wejścia na rynek pracy, zdobycia kwalifikacji zawodowych oraz dalszego kształcenia.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

- 4.1. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2. określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3. identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4. planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych oraz ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

Wykorzystanie informacji edukacyjno-zawodowej

- ogólnodostępne platformy edukacyjne i ogólnopolskie bazy zawodów;
- prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego;
- informatory o szkołach ponadpodstawowych i zasadach rekrutacji.

Oczekiwane efekty

Absolwent szkoły podstawowej dokonuje świadomego wyboru szkoły ponadpodstawowej, potrafi zaplanować dalszą ścieżkę kształcenia w oparciu o wiedzę o sobie, o zawodach i o rynku pracy oraz zna rzetelne, cyfrowe źródła informacji zawodowej.

IX. METODY I FORMY PRACY

1. Metody pracy

Metody aktywizujące i problemowe:

- Burza mózgów, dyskusja moderowana, debata „za i przeciw”.
- Metoda projektów edukacyjnych.

- Gry dydaktyczne, symulacje, planszówki o tematyce zawodowej i ekonomicznej.
- Analiza przypadków oraz analiza SWOT (mocne i słabe strony).
- Drama, odgrywanie ról i scenek symulacyjnych (np. rozmowy kwalifikacyjnej).

Metody diagnostyczne:

- Kwestionariusze zainteresowań, testy predyspozycji zawodowych, ankiety potrzeb.
- Wywiady i rozmowy doradcze (indywidualne).

Metody informacyjno-audiowizualne:

- Prezentacje multimedialne.
- Projekcje filmów edukacyjnych i zawodoznawczych.
- Praca z portalami doradczymi (np. Mapą Karier, testami online).

2. Formy pracy

Formy pracy ze względu na odbiorców działań:

Adresowane do uczniów:

- Obowiązkowe grupowe zajęcia z doradztwa zawodowego (np. 10 godzin w klasie VII i VIII).
- Porady i konsultacje indywidualne (prowadzone przez doradcę, pedagoga lub psychologa).
- Warsztaty grupowe oraz zajęcia warsztatowe w ramach godzin wychowawczych.
- Wizyty zawodoznawcze do lokalnych zakładów pracy i instytucji.
- Udział w targach edukacyjnych, giełdach szkół.
- Spotkania z przedstawicielami różnych profesji, ciekawymi ludźmi czy „żywymi książkami”.
- Lekcje przedmiotowe z wplecionymi elementami doradztwa zawodowego.

Adresowane do rodziców:

- Spotkania informacyjne oraz prelekcje podczas zebrań z rodzicami (np. na temat rekrutacji).
- Indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym.
- Warsztaty podnoszące kompetencje rodziców w zakresie wspierania dzieci w wyborze drogi życiowej.

Adresowane do nauczycieli i rady pedagogicznej:

- Szkolenia, warsztaty i szkoleniowe rady pedagogiczne.
- Konsultacje oraz udostępnianie materiałów i scenariuszy zajęć przez doradcę zawodowego.
- Wspólne posiedzenia zespołów przedmiotowych i wychowawczych.

*„Działania w ramach WSDZ realizowane są w formie **pracy grupowej oraz indywidualnej**, z wykorzystaniem metod **aktywizujących, diagnostycznych oraz informatycznych**, dostosowanych do wieku i możliwości psychofizycznych uczniów.*

X. WSPÓŁPRACA

System zakłada współpracę m.in. z:

➤ **Współpracę z rodzicami**

Nowelizacja z 2026 r. wzmacnia rolę rodziców, włączając ich na stałe do planowania i realizacji działań doradczych szkoły.

➤ **Współpracę z instytucjami i środowiskiem lokalnym**

Instytucja / partner	Zakres współpracy
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	diagnoza predyspozycji, wsparcie uczniów ze SPE, konsultacje, warsztaty, badania zainteresowań i uzdolnień
Publiczne służby zatrudnienia (urzędy pracy)	informacja o rynku pracy, zawodach, prognozach zapotrzebowania na pracowników
Ochotnicze Hufce Pracy (OHP)	poradnictwo zawodowe, informacja o formach wsparcia młodzieży, warsztaty
Agencje zatrudnienia	informacja o rynku pracy i wymaganiach pracodawców
Pracodawcy lokalni i regionalni, izby gospodarcze	współtworzenie programu doradztwa, wizyty zawodoznawcze, spotkania z uczniami i rodzicami
Branżowe centra umiejętności (BCU)	warsztaty, doświadczenie zawodowe uczniów, wsparcie merytoryczne szkoły i doskonalenie nauczycieli
Szkoły ponadpodstawowe oraz centra kształcenia zawodowego	prezentacja oferty, dni otwarte, wizyty zawodoznawcze, wsparcie rekrutacji

Integralną częścią WSDZ jest Program Realizacji Doradztwa Zawodowego opracowywany na początku każdego roku szkolnego i zatwierdzany przez Dyrektora Szkoły do **30 września każdego roku szkolnego**, w który zawarty będzie także w formie załączników: **Ramowy harmonogram działań w ramach współpracy**. Harmonogram ma charakter ramowy i podlega corocznej aktualizacji o terminy rekrutacji, wydarzenia lokalne i dostępność partnerów.

XI. EWALUACJA

Ewaluacja obejmuje:

- analizę działań,
- analiza dokumentacji (dzienniki, karty konsultacji, listy obecności),
- ankiety,
- obserwację,
- sprawozdanie roczne z realizacji WSDZ,
- wnioski i rekomendacje.

XII. PODSUMOWANIE

WSDZ stanowi spójny system działań wspierających rozwój uczniów i przygotowujących ich do świadomego funkcjonowania w świecie edukacji i pracy.

Współczesne realia społeczno-gospodarcze, dynamiczny rozwój technologii, automatyzacja procesów oraz rosnące znaczenie kompetencji miękkich i cyfrowych sprawiają, że rola szkoły w przygotowaniu ucznia do przyszłości staje się szczególnie istotna. WSDZ odpowiada na te wyzwania poprzez tworzenie środowiska edukacyjnego, w którym uczeń:

- poznaje siebie i swoje możliwości,
- rozwija kompetencje niezbędne w przyszłym życiu zawodowym,
- uczy się podejmowania decyzji i ponoszenia ich konsekwencji,
- zdobywa umiejętność elastycznego reagowania na zmiany,
- przygotowuje się do uczenia się przez całe życie.

Istotą systemu jest również współpraca zarówno wewnątrz szkoły, jak i z jej otoczeniem. Zaangażowanie nauczycieli, rodziców, specjalistów oraz instytucji zewnętrznych pozwala na stworzenie kompleksowego wsparcia, dostosowanego do indywidualnych potrzeb ucznia oraz aktualnych realiów rynku pracy.

WSDZ nie jest dokumentem zamkniętym jego charakter jest dynamiczny i otwarty. Oznacza to, że podlega on systematycznej analizie, ewaluacji i modyfikacji, tak aby odpowiadał na zmieniające się potrzeby uczniów oraz wyzwania współczesnego świata.

Podejmowane działania mają na celu nie tylko przygotowanie ucznia do wyboru szkoły czy zawodu, ale przede wszystkim wyposażenie go w kompetencje pozwalające na świadome, odpowiedzialne i samodzielne kształtowanie własnej drogi życiowej.

W efekcie realizacji Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego szkoła staje się przestrzenią, która nie tylko przekazuje wiedzę, ale również wspiera rozwój osobisty ucznia, buduje jego poczucie sprawczości oraz przygotowuje go do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.